

Προσφυγή της 27ης Οκτωβρίου 2016 — Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά Ομοσπονδιακής Δημοκρατίας της Γερμανίας

(Υπόθεση C-543/16)

(2017/C 006/38)

Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική

Διάδικοι

Προσφεύγουσα: Ευρωπαϊκή Επιτροπή (εκπρόσωποι: C. Hermes, E. Manhaeve, πληρεξούσιοι)

Καθής: Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας

Αιτήματα

Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:

- να διαπιστώσει ότι η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, παραλείποντας να λάβει συμπληρωματικά μέτρα ή να προβεί σε ενισχυμένες δράσεις αφότου κατέστη σαφές ότι τα προβλεπόμενα στο πρόγραμμα δράσεως μέτρα δεν επαρκούσαν για την επίτευξη των σκοπών της οδηγίας και μη αναθεωρώντας το πρόγραμμα δράσεως ώστε να πληροί τις δεσμευτικές απαιτήσεις των παραρτημάτων II και III, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 5, παράγραφοι 5 και 7, σε συνδυασμό με τα παραρτήματα II και III της οδηγίας 91/676/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 12ης Δεκεμβρίου 1991, για την προστασία των υδάτων από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης ⁽¹⁾.
- να καταδικάσει την Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας στα δικαστικά έξοδα.

Λόγοι και κύρια επιχειρήματα

Η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, παραλείποντας να λάβει συμπληρωματικά μέτρα ή να προβεί σε ενισχυμένες δράσεις, μολονότι, το αργότερο στις 4 Ιουλίου 2010, με την υποβολή της πέμπτης εκθέσεως της Γερμανίας δυνάμει του άρθρου 10 της οδηγίας για την περίοδο 2008 έως 2011, κατέστη σαφές ότι τα προβλεπόμενα στο γερμανικό πρόγραμμα δράσεως μέτρα δεν θα επαρκούσαν για την επίτευξη των σκοπών της οδηγίας, παρέβη το άρθρο 5, παράγραφος 5.

Περαιτέρω, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας, μη αναθεωρώντας το γερμανικό πρόγραμμα δράσεως, μολονότι τούτο ήταν αναγκαίο λαμβανομένης υπόψη της καταστάσεως η οποία αναδείχθηκε με την προαναφερθείσα έκθεση της 4ης Ιουλίου 2012, παρέβη το άρθρο 5, παράγραφος 7, της οδηγίας. Στο πλαίσιο αυτό, η Ομοσπονδιακή Δημοκρατία της Γερμανίας όφειλε να έχει λάβει τουλάχιστον τα μέτρα τα οποία ανταποκρίνονται, από απόψεως περιεχομένου, εξ ολοκλήρου και δεόντως στις απαιτήσεις του άρθρου 5, παράγραφοι 3 και 4, σε συνδυασμό με τα παραρτήματα II και III της οδηγίας.

Τούτο δεν συντρέχει στην περίπτωση των εν ισχύι γερμανικών κανόνων, καθότι:

- όσον αφορά την αρχή της ισόρροπης λιπάνσεως, καθορίζουν μέθοδο υπολογισμού της απαιτούμενης λιπάνσεως η οποία δεν ανταποκρίνεται στις πραγματικές ανάγκες των επιμέρους καλλιεργειών σε θρεπτικά στοιχεία ούτε πληροί τις απαιτήσεις των διαφόρων εδαφοκλιματικών περιοχών ούτε λαμβάνει δεόντως υπόψη τις επιπτώσεις της λιπάνσεως όσον αφορά την προστασία των υδάτων, και επιτρέπουν στις γεωργικές μονάδες πλέονασμα θρεπτικών στοιχείων μέχρι 60 κιλά αζώτου ανά εκτάριο κατ' έτος (βλ. παράρτημα III, σημείο 1.3, της οδηγίας).
- όσον αφορά τις περιόδους απαγορεύσεως προβλέπουν εξαίρεση για τη «στερεά κόπρο άνευ περιττωμάτων πουλερικών», δεν διακρίνουν μεταξύ των επιμέρους εδαφοκλιματικών περιοχών, ειδών λιπασμάτων, μεθόδων λιπάνσεως και άλλων περιβαλλοντικών παραγόντων, και απλώς καθορίζουν περιόδους απαγορεύσεως διάρκειας μεταξύ δυόμιση και τριών μηνών (βλ. παράρτημα III, σημείο 1.1, και παράρτημα II, σημείο A.1, της οδηγίας).
- όσον αφορά την προβλεπόμενη χωρητικότητα των δοχείων αποθηκεύσεως της κόπρου, καθορίζουν αποθηκευτική ικανότητα η οποία βασίζεται σε πολύ περιορισμένες περιόδους απαγορεύσεως και —εξαιρουμένων των κανονισμών που ισχύουν στο Βερολίνο, τη Σαξονία και τη Θουριγγία— αφορά μόνον την αποθήκευση κόπρου σε υγρή κατάσταση (βλ. παράρτημα II, σημείο A.5, της οδηγίας).
- όσον αφορά τους βοσκοτόπους και τις χορτολιβαδικές εκτάσεις επιτρέπουν, υπό ορισμένες προϋποθέσεις, τη διασπορά μέγιστης ποσότητας κόπρου η οποία αντιστοιχεί σε 230 kg αζώτου ανά εκτάριο κατ' έτος (βλ. παράρτημα III, σημείο 2, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας).

- όσον αφορά τη διασπορά λιπασμάτων σε αρόσιμα εδάφη με μεγάλη κλίση, προβλέπουν εξαιρέσεις για τη στερεά κόπρο, εξαιρουμένων των περιττωμάτων πουλερικών, καθορίζουν περιορισμούς ως προς τη διασπορά λιπασμάτων υψηλής περιεκτικότητας σε άζωτο μόνο για τις κλίσεις που υπερβαίνουν το 10 % και επιβάλλουν, στις περιπτώσεις αυτές, απαγορεύσεις μόνο κατά μήκος τριών μέτρων από το ανώτερο σημείο της όχθης των υδάτων, παρεκκλίνοντας στο πλαίσιο αυτό πολλαπλώς από τη σχετική επιστημονική μελέτη (βλ. παράρτημα II, σημείο A.2, και παράρτημα III, σημείο 1.3, στοιχείο α', της οδηγίας).
- απαγορεύουν τη διασπορά λιπασμάτων μόνο σε περίπτωση χιονοκαλύψεως που υπερβαίνει τα πέντε εκατοστά και σε περίπτωση «εδαφών που βρίσκονται αδιαλείπτως σε κατάσταση ψύξεως και η επιφάνειά τους δεν αποψύχεται κατά τη διάρκεια της ημέρας» (βλ. παράρτημα II, σημείο A.3, και παράρτημα III, σημείο 1.3, στοιχεία α' και β', της οδηγίας).

Οι επανειλημμένες επισημάνσεις της Γερμανικής Κυβερνήσεως περί της σχεδιαζόμενης τροποποίησης της κανονιστικής απόφασης περί λιπασμάτων δεν αίρουν τις προσαπτόμενες παραβάσεις του άρθρου 5, παράγραφοι 5 και 7, της οδηγίας. Και τούτο διότι οι αντίστοιχοι κανόνες ούτε τέθηκαν σε ισχύ μέχρι την εκπνοή της ταχθείσας με την αιτιολογημένη γνώμη προθεσμίας στις 11 Σεπτεμβρίου 2014, ούτε και έχουν τεθεί έκτοτε σε ισχύ.

(¹) ΕΕ 1991, L 375, σ. 1.